

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 504.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e146210/facsimile.pdf> (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

centineres som fæstlige Dagnere til at vedtage...
Mag. ~~den~~ er ikke; i denne Overgangsperiode...
den, men dog tillige har erklæret at ville dele denne med de nævnte
fødsels, endda ikke tillæggende Dagnere, i denne kan det ikke
indbringes eller ikke antages, at denne Forsøgelse er i Besiddelse af
den lovgivende Magt, som den ~~ikke~~ har; Men den af den
drage til de efter denne ~~ikke~~ Dagnere; men Minister
betaler herfor, at Forsamlingens Stilling må betragtes efter Be-
skæftelsen af de enkelte Sager, som er den foreslåede.

Godt da for det første angår den idag foreslåede Sag, om
Hilfsbetænkningen af de foreslåede Pengesalder ved Oprettelsen af et
Statslaan og Udskiftelsen af Creditbeviser, da har Hans Majestæt
Kongen ved at approberer det af Finansministeren foreslåede Forslag
begjæret sig Samtykke meddelte af nærværende Forsamling, det ved
udtrykkelig i dette heder: at Regeringen søgter og begjæret Forsam-
lingens Bemærkning til at optage dette Laan og til Udskiftelsen af
Creditbeviser. Det er et bestemt Pengebeløb, med Hensyn til hvilket
Aarsagssagen fastsættelse er overført denne Forsamling, fordi det er kun
det hensigtsmæssigt ved at overføre Aarsagssagen over dette Pengebeløb
til Forsamlingen at give Landet Credit under de nærværende
Forhold, og jeg skal herfor for mit Beskæftende tilføje, at jeg ha-
ber, at efter denne Erklæring vil den Rigsrådsmand, som skal sætte
sig, kunne forpære at afgive sin Stemme i denne Sag.

Godt dernæst angår det andet endnu tilbageliggende Forud-
sæt, nemlig angående Bemærkning, da er herom Inter uttrykkelig
beskæft, og Ministeret holder herfor for, at det må betragtes ana-
logt med det, som er indtalt i Hans Majestæt Kongens Ordre
angående Omkostningen, forsaavidt disse Udgifter forskjellige Character
tilføje en analogt Anvendelse. Naar, som en Høje heraf, den
erode Forsamling har meddelte sine Forsamling om Omkost-
ningen, saa for det Tilfælde, at Regeringen med Formodning skulde
finde fordeligt betænkeligt ved en eller flere af Forsamlingen ved-
tagne Forsamlinger, da holder Ministeriet for, at Regeringen vil
efter dette Forhold have at bringe disse Forsamlinger, ved hvilke ha-
ver Besættelse, til Forsamlingen til Behandling med Forsamlingen. Efter
hvad af mig i Begyndelsen er gjort om den Overgangsperiode, hvortil
vi ere, maatte da den adskillige Afgjørelse forholdsvis Hans Majestæt;
men Ministeriet siger til, at det nærværende Ministerium antager,
at det ville kunne komme i det Tilfælde at tilstaa Hans Majestæt at
frænge hvid fastlæse af Forsamlingen er vedtaget.

Ordb: Naar jeg ikke har tilliet et saadant Amendement, som
mine Tilringer under den foreløbige Behandling kunde give Anledning
til at antage, saa er det ikke, fordi jeg fandt mig overbevist om, at
Forsamlingen virkelig kunde være i Besiddelse af den lovgivende og
finansielle Myndighed, som i sin Tid, naar Forsamlingens Forret er
fuldbragt, kan ventes indbringe en formelig Paa en ganske anden
Maade sammenfattet Højskoleforretning, og heller ikke, fordi jeg kunde
overbevise mig selv om, at det var nødvendigt for Kongen at have
en saadan Bemærkning, da Kongen, som Souverain, maatte være
beskæft til at handle paa Statens Begjær, saalænge ikke denne Tingens
Debet var indført, og jeg angår altsaa, at det var blot for at
faae en moralsk Styrke med Hensyn til en saa betydelig finansiell
Foranstaltning, som den omhandlede, at Sagen var kommen for
Rigsforsamlingen, men ikke, for at denne skulde afgive et Samtykke;
men da Finansministeren har antaget, at det vilde give ham en
stærre Kraft, at Rigsforsamlingen udtrykte sig som om den bemærk-
værdigede ham, end om den havde udtrykt sig saaledes som om den
billigede det af ham foresatte Skridt, saa fandt jeg det ikke
hensigtsmæssigt at stille noget Amendement herom. Jeg vernede ogsaa,
at jeg gjerne for mit Beskæftende kunde ønske for Comitets Iste
og Det Indstillingsskift, saaledes at de ere, det jeg nu antager,
at det er paa Grund af et Saaledes Compromis fra Hr. Minister,
fordi han har overført det paa en Maade til Rigsforsamlingen, at
den skulde afgjøre denne Sag. Jeg vil formentlig tilstaa, at jeg ikke
finder en fuldstændig Gjensidighed her i en saadan Overtræffelse, thi
naar man skal overveie den Myndighed paa Højskole Reger, saa er det
ikke nok, at Kongen vil være det, men Højskole selv paa sig, det er

den Rigsrådsmand er her ikke tilstede; men jeg tror, at man
ikke kan have den Myndighed fastslået, som den efter
Ministeret er den, at Forsamlingen nemlig give af den Myndig-
hed, som den er istand til at give. Det er mig derimod vigtigt, at
Overgangsmaalet med Hensyn til den anden For, som nu er under
Behandling, holdes aldeles, da jeg bemaerker, at indbringer den Re-
ning, og Forsamlingen har gjort sig ingen lovgivende
Forsøgelse i denne Sag, og jeg vil, som jeg har gjort et Amendement
forslag i denne Mening, som jeg agter at indbringe og be-
grunde. Jeg tror ogsaa, at den Forsamling, som jeg foreslår
Indenrigsminister idag har givet om Sagen, endnu mere må hvirle
mig Ret til at fremme for de tre omhandlede Indstillingsskifter af
Udsigt, uden borte at berøve mig Ret til den at udtale mig
efter min Overbeviisning i den anden og de flere Sager, som ma-
ligen kunde komme for Forsamlingen.

Ordb: Det ogsaa jeg udtrykker mig over, at disse
Kamlinger have taget den Indstilling tilbage, der truede Kongens
Gjælds, saa skal jeg, med Hensyn til det Indbringningsforslag og de 2
andre Indstillinger, i Røstet sige min Mening, navnlig i Henseende
til det første, om hvortil det udtrykkelige skal gaa, at det var for
Kongens Fortættelse, dens frænge Fortættelse Skid, at Naaret be-
vilgede, eller at Finansministeren bemaerkede til at gjøre det saa flere
Aar. I saa Henseende må jeg vel indbringe Comitets Ordre, at
det skulde ligge i Sagens Natur og af den hele Sammenhæng er
klart, at det kun er for Kongens Skid, at det overordentlige Laan
skal optages, som ikke antages at gjøres behov under sædvanlige Om-
stændigheder; men jeg saa paa ingen Maade give ham Ret deri, at
det skulde være enten under Forsamlingens Myndighed eller paa nogen
Maade upassende, at det optoges i denne Lovindstilling. I Henseende
til de to Indstillingsskifter, som disse Kamlinger have ladet blive
staaende, kan det vel ved den første ikke være forskjellige Meninger,
da, naar Naaret skal optages, Finansministeren nødvendigvis må
have sine Hænder til at gjøre det paa den efter hans Overbeviisning
bedste, hensigtsmæssigste og billigste Maade; men berømt synes mig,
at det kunde overordentligt have været sagt udtrykkelig et "frir" Laan,
for at udelukke den Taale om enhver mangt Aar, som Comitets
Ordfører jo paa det stærkeste har erklæret, paa ingen Maade skal
være ment, thi da vilde jo alle de Der, han drager for at tillægge
Forsamlingen den Mening, at Naadens ikke kunde være mulig, have
været overflødig, naar blot det lille Ord "frir" havde været foran
"Statulaan". Endelig, med Hensyn til den anden Indstillingsskift,
da er jeg vistnok ikke nogen Ven af disse Creditbeviser, som dog ogsaa
paa en Maade ere et røvsagt Laan; men jeg vil dog ikke, da det
dog vel heller ikke kunde nytte, protestere herimod paa Højskole Begne,
men man kan jeg paa Sproget Begne protestere med Udskiftelsen af
4 Millioner Creditbeviser, thi efterom jeg formoder, at Creditbevi-
serne ville komme til at lyde paa mere end 1 Mill. koert, det er
vel, ligesom de nærværende, ville komme til at lyde paa 5 Mill., ja
paa 50 Mill., vilde det blive en altsaa upårlig Sum; det kunde
imidlertid strax være meget let, naar det blev sagt: Creditbeviser
for eller til et Beløb af 4 Millioner.

Lil Stimmene skal jeg dog ogsaa tilføje mig at sige et Par
Ord om Forsamlingens Bemærkning, og den Myndighed, som jo
forudsat for at give nogen saadan, saameget mere, som det fore-
kommer mig, at den høitænde Indenrigsminister i Grundten ikke sagde
et Ord, end hvad vi vilde herved, at vi ere i en Overgangsperi-
ode. Min Anskuelse herom er fastslået den, at dersom den blev
Forsamling bestod af folkevalgte Medlemmer, da kunde jeg sagt, Die-
till tvivle om, at vi havde af den Myndighed, som Kongen har bestemt,
eller som Lovgiverne gjøre nødvendigt, herfor må være den al-
mindeligste danske Rigsforsamling. Det er altsaa blot den dragede Sam-
menfatning, som gjør, at ogsaa jeg som høitiden betvivle vor Myndig-
hed, enten til at gjøre, som jeg har sagt, at saalænge Højskole kan
haare for hvad Regeringen og Ministeriet maatte behøve. De
imidlertid de overordentlige Omstændigheder, hvorunder vi ere tilstede,
ikke alene ere overordentlige, men ere af den alvorligste og den
alderligere Natur, saa hviisnet jeg ikke roiser, som at Forsamlingen,
saaledes som den nu engang er, vil blive ude til at tage Det.